



Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI)

DATO: 11.08.2025

VÅR REF.: 341537

Medbringelse av elektronisk utstyr til Halden fengsel

Bakgrunnen for henvendelsen

Forsvarergruppen i Advokatforeningen har blitt gjort oppmerksom på at Halden fengsel har endret sin erklæring om bruk av elektronisk hjelpemiddel i fengsel for besøkende utenfor kriminalomsorgen (heretter erklæringen). Det er enkelte deler av erklæringen som reiser utfordringer for innsattes rettssikkerhet, som vi vil tro er utilsiktede. I det følgende redegjøres det for disse.

Innsattes adgang til å gjennomgå materiale fra skjult etterforskning avskjæres

Straffeprosessloven § 242 gir siktede rett til innsyn i sakens dokumenter. Innsynsretten er en grunnleggende straffeprosessuell rettighet og har sin bakgrunn i viktige rettssikkerhetsprinsipper som kontradiksjonsprinsippet og retten til rettferdig rettergang. Eventuelle inngrep i innsynsretten kan bare besluttes av påtalemyndigheten eller domstolen.

I Haldens fengsels erklæring kommer det frem av kulepunkt to at

«Det gis ikke lov til å medbringe minnepenner, harddisker eller andre lagringsmedier på advokatbesøk».

I saker der det er gjennomført skjult etterforskning vil forsvarer som regel motta filer fra politiet på egen minnepenn eller harddisk. I Riksadvokatens brev til Agder politidistrikt av 21.10.2024 fastsettes det at det ved utlevering av kopier av opplysninger fra skjulte metoder til forsvarere skal

«stilles som vilkår at opplysningene ikke kopieres videre fra den utleverte databæreren».

Ettersom Halden fengsel gjennom sin erklæring forbyr medbringelse av ulike databærere samtidig som Riksadvokatens instruks forbyr kopiering fra databærere, medfører det nevnte punktet i erklæringen at forsvarer ikke har mulighet til å gjennomgå materiale sammen med klient og at den innsattes adgang til å gjennomgå materiale fra skjult etterforskning i realiteten avskjæres. En slik praksis er ikke i tråd med hverken innsynsretten etter straffeprosessloven, eller siktedes rettigheter etter EMK art. 5 og 6.

Forsvarergruppen ber på denne bakgrunn KDI sørge for at det rettes opp i Halden fengsels erklæring om bruk av elektronisk hjelpemiddel i fengsel for besøkende utenfor kriminalomsorgen. Hvis direktoratet mener at det ikke er behov for endringer i erklæringen, bes det om en redegjørelse for bakgrunn og hjemmel for forbudet.

Strukturell utfordring knyttet til bruk av eSIM

I erklæringens punkt fem fremgår det at det ikke er lov til å

«ta med seg øvrig utstyr som kan benyttes til å opprette kommunikasjonslinjer mellom datamaskinen og øvrige aksesspunkt. Som for eksempel E-Sim og ekstern nettverksadapter» (vår understrekning).

Tilsvarende kan utledes av KDI 2/2020, hvor det fremgår et forbud mot å medbringe pc med sim-kort.

Stadig flere pc-er utstyres utelukkende med eSIM fra produsentenes side. Dette er en utvikling som etter hvert vil medføre at forsvarere ikke kan medbringe pc til klientmøte i fengsel, etter de gjeldende føringene, ettersom eSIM ikke kan tas ut av pc-en.

Forsvarergruppen forstår utfordringene knyttet til medbringelse av pc med eSIM, men ønsker å oppfordre KDI til å se nærmere på problemstillingen og på hvordan man kan imøtegå denne teknologiske utviklingen.

Eventuelle spørsmål kan rettes til undertegnede.

Med vennlig hilsen,

Mette Yvonne Larsen
leder av Advokatforeningens forsvarergruppe
(sign.)